

Yhteiskunnan
perustaa tulee
vahvistaa – ei
heikentää

Kattojärjestöjen tiedotustilaisuus
2.9.2024

Päätösten
yhteisvaikutus
heikentää
demokratiaa

Budjetti-
leikkaukset

Tuen yksi-
puolistuminen

Heikennykset
osallistamiseen
ja byrokratian
lisääntyminen

Arvojen
koveneminen

Toimiala	Leikkaukset	Esimerkkejä vaikutuksista
Nuoriso	VM:n esitys: 2025 noin viidesosa aiemmasta valtionbudjetista	Nuorten harrastukset ja palvelut vähenevät, mikä lisää eriarvoisuutta, syventää pahoinvointia ja heikentää sitoutumista yhteisöihin. Kovimmin osuu vähemmistöihin ja maaseudulla asuviin. 90 % nuorista: Nuorisotyön väheneminen vaikuttaisi negatiivisesti. 40 %: Ei olisi enää ryhmää, johon kuulua. Yli 50 %: Näkisin kavereita vähemmän. 30 %: Elämässä ei olisi merkityksellisiä aikuisia. Nyt syrjäytettävien nuorten hinta ei näy tällä hallituskaudella. Seuraavilla se lasketaan jo miljardeissa.
Liikunta ja urheilu	Noin kolmasosa Valtionbudjetista	Osallistumisen mahdollisuudet liikuntaan heikkenevät Ruohonjuuritason liikunnan edellytyksiä heikennetään, kun liikuntapaikkarakentamisen avustuksista leikataan v. 2025. Jos jatkossa lisäleikkausten myötä kattojärjestöjen tuki kentälle heikkenee, se uhkaa seurojen palveluja (esim. koulutukset). Seuroihin vaikuttaa negatiivisesti tällä hetkellä moni muukin asia, joten moni seura voi joutua hyvin ahtaalle. Vesittää vastuullisuustyötä ja muuta tarpeellista kehittämistä. Huippu-urheilun rahoitus vähenee - miten isoilla joukkueilla meillä on esim. varaa lähteä arvokisoihin? Työ liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi järjestöissä supistuu tilanteessa, jossa suomalaisten pitäisi liikkua enemmän, ei vähemmän.
Sosiaali ja terveys	Noin kolmasosa stm:n valtionavustuksista	Hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ sekä heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tuki ja apu vähenee. Kriisipuhelimiin ja chatteihin vastaaminen, lasten ja nuorten tuettu leiritoiminta, ikäihmisten yksinäisyyttä ehkäisevä kohtaavatyo ja päihde- ja mielenterveysongelmissa tarvittava tuki vähenee. Vapaaehtoistyön organisointi vaikeutuu. Vaikeissa elämäntilanteissa ja sairauksissa annetun tuen ja avun määrä vähenee. Järjestöjen esimerkkejä.
Kulttuuri ja taide	noin viidesosa OKM:n kulttuuribudjetista	Kulttuurin eriarvoisuus kasvaa Leikkaukset tulevat vaikeuttamaan vähävaraisten mahdollisuuksia kulttuuriosallistumiseen. Kulttuurielämä tulee vähenemään, koska esim. festivaaleja, museoita, teattereita, orkestereita kaatuu. Elokuvia tehdään vähemmän.
Kehitysyhteistyö ja globaaliasiat	Koko kehitysyhteistyöstä noin neljäsosa valtionbudjetista on tarkoitus leikata vaalikauden aikana.	Suomi menettää kansainvälisiä mahdollisuuksia; järjestöjen kohtelu on ristiriitaista, kansalaisyhteiskunnan moninaisuus kapenee Suomen kyky kantaa vastuutaan kestävästä kehityksestä, luoda tuloksellisia kumppanuuksia ja rakentaa turvallisempaa maailmaa heikkenee. Järjestöille lisätään yhtäällä rahoitusta, mutta samalla vuonna 2024 on käytännössä lakkautettu kolme valtionavustusmuotoa, joka koskee kymmeniä järjestöjä. Näistä useita uhkaa lakkautus vuonna 2025.

Suuntaa tulee
muuttaa –
on oikea aika:

- Perua tai kohtuullistaa leikkauksia
- Laatia visio paremmasta yhteiskunnasta, sisältäen: kansalaisyhteiskunnan rooli, yhteiskunnan tulevaisuusnäkökulma
- Laatia leikkauksille vaikutusarviot ja siirtymäajan suunnitelmat
- Luoda kansalaisyhteiskunnalle jatkossa vahvempia edellytyksiä

Yhteystiedot

Suomen nuorisoalan kattojärjestö | nuoret ja nuorisoala
Toiminnanjohtaja Anna Munsterhjelm 040 5879 514

Fingo ry | globaaliasiat ja kehitysyhteistyö
Toiminnanjohtaja Juha-Erkki Mäntyniemi 050 317 6695

Kulta ry | kulttuuri ja taide
Pääsihteeri Rosa Meriläinen 050 432 6679

Olympiakomitea ry | liikunta ja urheilu
Toimitusjohtaja Taina Susiluoto 050 331 9832

SOSTE ry | sosiaali- ja terveysala
Pääsihteeri Vertti Kiukas 040 592 4287

Taustamateriaalit

KULTA

SOSTE

fingo

Heikennysten vaikutuksia: nuorisoala

Toimiala	Leikkaukset	Muut heikennykset	Esimerkkejä vaikutuksista
Nuoriso	OKM:n leikkausten kohdentuminen 2025- on vielä auki, kuten muillakin OKM:n sektoreilla.	Joitakin nuorisjärjestöjä koskevat UM:n (vgk-tuki) ja OM:n avustusmomenttien (rauhantyö) lakkautukset.	<ul style="list-style-type: none"> • nuorille on tarjolla vähemmän vapaa-ajan toimintaa. • palvelut keskittyvät suuriin kaupunkeihin. • osallistumisen kustannukset nousevat. • toiminta siirtyy enemmän digitaaliseksi. • vapaaehtoisten määrä vähenee. • nuorten parissa työskentelevien kyky tukea nuoria heikkenee. • jo oireilevien – esimerkiksi väkivaltaisesti käyttäytyvien, itsetuhoisten tai päihderiippuvaisten - nuorten palvelujen määrä vähenee. <p>Näiden seurauksena nuorten eriarvoisuus lisääntyy, pahoinvointi syvenee ja sitoutuminen yhteisöihin heikkenee. Kun nuorten tilanne huononee, se vaikuttaa koko yhteiskuntaan. Esimerkiksi osaamistasolla, syntyvyydellä, verotuotoilla, sotekuluilla, demokratialla, rikollisuudella ja työllisyydellä on suora yhteys nuorten hyvinvointiin.</p>

Heikennysten vaikutuksia: liikunta ja urheilu

Toimiala	Leikkaukset	Muut heikennykset	Esimerkkejä vaikutuksista
Liikunta ja urheilu	<p>OKM:n valtionavustusleikkaukset 2025 -75 Me ja 2026&2027 -150 Me (noin -15% ja -30% jos kohdistuu vain ns. entisiin edunsaajiin).</p> <p>Kuntien liikuntabudjettien leikkaukset huolettavat kenttää.</p>	<p>Vuonna 2025 ei tule leikkauksia liikuntajärjestöjen yleisavustuksiin, joten muu liikuntarahoitus on hyvin paineistettua.</p>	<p>Osallisuusmahdollisuudet liikuntaan heikkenevät</p> <p>Ruohonjuuritason liikunnan edellytyksiä heikennetään, kun liikuntapaikkarakentamisen avustuksista leikataan v. 2025. Jos jatkossa lisäleikkausten myötä kattojärjestöjen tuki kentälle heikkenee, se uhkaa seurojen palveluja (esim. koulutukset). Seuroihin vaikuttaa negatiivisesti tällä hetkellä moni muukin asia, joten moni seura voi joutua hyvin ahtaalle. Vesittää vastuullisuustyötä ja muuta tarpeellista kehittämistä. Huippu-urheilun rahoitus vähenee - miten isoilla joukkueilla meillä on esim. varaa lähteä arvokisoihin? Työ liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi järjestöissä supistuu tilanteessa, jossa suomalaisten pitäisi liikkua enemmän, ei vähemmän.</p>

Heikennysten vaikutuksia: sosiaali ja terveys

Toimiala	Leikkaukset	Muut heikennykset	Esimerkkejä vaikutuksista
Sosiaali ja terveys	STEA-avustuksien leikkaukset vuonna 2025 ovat 80 miljoonaa, vaalikauden aikana 130 milj., eli noin kolmannes jaettavista avustuksista.	<p>Hyvinvointialueilla ongelmia rahoituksen kanssa, joka vaikuttaa myös hyvinvointialueiden mahdollisuuksiin tukea alueellista järjestötoimintaa.</p> <p>Lisäksi terveydenhuollon asiakasmaksuja korotetaan, lääkkeiden omavastuut nousevat, asumistukea ja työttömyysturvaa on leikattu ja toimeentulotuesta korvattavien asumismenojen saantiehtoja tiukennettu. Pian voimaan astuu uusia heikennyksiä työttömyysturvaan ja rajoituksia työperäiseen maahanmuuttoon. Avustusleikkaukset kohdistuvat samoihin ihmisryhmiin, joihin kohdistuvat myös muut tämän hallituskauden leikkaukset.</p>	<p>Järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ sekä heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tuki ja apu vähenee ja samalla samojen ihmisten toimeentuloa on leikattu monilla eri sosiaaliturvaan kohdistuvilla säästöillä.</p> <p>Järjestöjen mahdollisuus tukea haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä heikkenee. Kriisipuhelimiin ja chatteihin vastaaminen, lasten ja nuorten tuettu leiritoiminta, ikäihmisten yksinäisyyttä ehkäisevä kohtaavatyö ja päihde- ja mielenterveysongelmissa tarvittava tuki vähenee. Vapaaehtoistyön organisointi vaikeutuu. Vaikeissa elämäntilanteissa ja sairauksissa annetun tuen ja avun määrä vähenee. Järjestöjen esimerkkejä.</p>

Heikennysten vaikutuksia: kulttuuri ja taide

Toimiala	Leikkaukset	Muut heikennykset	Esimerkkejä vaikutuksista
Kulttuuri ja taide	Toivomme, että kaikki OKM:n leikkaukset eivät kohdistu vain entisiin Veikkauksen edunsaajiin. Jos leikkauksista 70 miljoonaa kohdistuisi kulttuuriin, summaa ei saada kasaan, vaikka esimerkiksi kaikki teattereiden valtionosuudet lakkautettaisiin.	Ylen leikkaukset yhdistettynä elokuvasäätiön ja AV-tuotantokannustimen leikkauksiin ovat vaikutuksiltaan suuret kotimaisten sisältöjen tuotannolle. Koska valtion rahoitus on luonteeltaan vivuttavaa, monin paikoin vaarana on, että myös yksityinen rahoittaja ja kuntarahoittaja vetäytyy samassa suhteessa.	Kulttuurin eriarvoisuus kasvaa Yhdistettynä lippujen ALV-korotuksiin leikkaukset tulevat vaikeuttamaan vähävaraisten mahdollisuuksia kulttuuriosallistumiseen. Tämä vähentää kohtaamisia ja yhteenkuuluvuudentunnetta. Todennäköisesti leikkaukset tulevat johtamaan monien festivaalien, taidelaitosten, ja paikallisten kulttuuriyhdistysten lakkauttamiseen. Kulttuurielämä tulee hankaloitumaan erityisesti suurten kaupunkien ulkopuolella. Alueellinen eriarvoisuus tulee lisääntymään.

Heikennysten vaikutuksia: kehitysyhteistyö ja globaaliasiat

Toimiala	Leikkaukset	Muut heikennykset	Esimerkkejä vaikutuksista
Globaaliasiat ja kehitysyhteistyö	Ei nettomääräisiä leikkauksia järjestöille, mutta yksittäisiä avustuksia lopetetaan. Koko kehitysyhteistyöhön tehdään n. neljäsosan leikkaus vaalikaudella (1,2 mrd. vaalikaudessa)	Yksittäisiä avustuksia on lopetettu: <ul style="list-style-type: none"> • vgg-tuki (viestintä, globaalikasvatus, yritysvastuu; esim. Finnwatch) • utp-avustus (esim. YK-liitto, Eurooppalainen Suomi) • Rauhantyon tuki (esim. Rauhanliitto)	<p>Suomi ei tartu kansainvälisiin mahdollisuuksiin Suomalainen kehitysyhteistyö on mm. UM:n ulkopuolisilla arvioijilla teettämän arviointitiedon mukaan tuloksellista. Leikkaukset merkitsevät heikennyksiä Suomen kykyyn kantaa vastuutaan kestävästä kehityksestä, luoda tuloksellisia kumppanuuksia, rakentaa turvallisempaa maailmaa sekä vahvistaa vaikutusvaltaansa. Suomi vähentää tukeaan sääntöperusteiselle maailmanjärjestykselle leikkaamalla YK-järjestöiltä. Myös neljä maaohjelmaa lakkautetaan.</p> <p>Järjestöille lisätään yhtäällä rahoitusta, mutta samalla vuonna 2024 on käytännössä lakkautettu kolme valtionavustusmuotoa, joka koskee kymmeniä järjestöjä. Näistä useita uhkaa lakkautus vuonna 2025.</p>